

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/2026

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	HISTORIA FILOZOFII STAROŻYTNEJ I ŚREDNIOWIECZNEJ
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	THE HISTORY OF ANCIENT AND MEDIEVAL PHILOSOPHY
Kierunek studiów	Teologia kurs A
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Filozofia
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Rafał Charzyński
---	------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	Semestr	Punkty ECTS
wykład	30	I, II	8
ćwiczenia	30	I, II	

Wymagania wstępne	W 1: Ogólna kultura humanistyczna z zakresu szkoły średniej; W 2: Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Przedstawienie dziejów starożytnej i średniowiecznej filozofii europejskiej jako samoistnej formy poznania oraz jej relacji do innych nauk i dziedzin kultury
C2 - Ukazanie społecznych i światopoglądowych odniesień filozofii jako jednego z najistotniejszych składników kultury narodowej, europejskiej, chrześcijańskiej
C3 - Kształtowanie dociekliwości intelektualnej i świadomości obowiązku poszukiwania prawdy oraz postawy szacunku wobec odmiennych postaw intelektualnych

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student definiuje wybrane problemy jakie pojawiły się w dziejach filozofii starożytnej i średniowiecznej oraz zaproponowane rozwiązania, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu historii filozofii omawianych epok	T_W02
W_02	Student opisuje podstawowe zagadnienia z zakresu historii filozofii starożytnej i średniowiecznej, zwłaszcza dotyczącą racjonalnego uzasadniania podstaw światopoglądu chrześcijańskiego	T_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student w oparciu o wiedzę z zakresu historii filozofii analizuje i interpretuje wpływowe poglądy oraz posługuje się nimi w dyskusji nawiązując do rozwiązań, które pojawiły się w dziejach starożytnej i średniowiecznej filozofii europejskiej.	T_U01
U_02	Student korzysta z fundamentalnych tekstów źródłowych.	T_U07

KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do		
K_01	Student uznaje potrzebę krytycznej oceny odbieranych treści i pogłębionej refleksji dotyczącej rzeczywistości oraz samego siebie w celu odkrywania sensu życia	T_K01

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Wykład ma zapoznać studentów z podstawowymi zagadnieniami filozofii starożytnej i średniowiecznej; przedstawiona zostaje geneza filozofii w starożytnej Grecji, jej specyficzny charakter na tle innych dziedzin kultury. W kolejności chronologicznej prezentowane są sylwetki filozofów oraz szkół wraz z ich dorobkiem. Całość umieszczona jest w historycznym kontekście dziejów aby ukazać wzajemną zależność między wydarzeniami a uprawianiem filozofii. Historia filozofii średniowiecznej jest między innymi okazją do pokazania problematyki relacji między wiarą a rozumem, jej genezy, podejmowanych prób rozwiązań oraz konsekwencji. Intelktualny wysiłek zgłębiania wewnętrznej logiki różnych poglądów filozoficznych ma także na celu wykształcenie szacunku wobec osób zajmujących odmienne postawy światopoglądowe. Wykład ma także za zadanie wprowadzić słuchaczy w rozumienie terminologii oraz pokazać uniwersalny charakter pewnych problemów, zwłaszcza z dziedziny metafizyki, teorii poznania, antropologii, etyki, potwierdzony przez powracanie niektórych zagadnień w ciągu dziejów. Ćwiczenia pozwalają zilustrować treści wykładu za pomocą czytania i analizy klasycznych tekstów filozoficznych oraz zmobilizować studentów do systematycznej pracy.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny	Egzamin ustny	Wypełniona karta oceny egzaminu ustnego
W_02	Wykład konwersatoryjny	Egzamin ustny	Wypełniona karta oceny egzaminu ustnego
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład konwencjonalny	Kolokwium pisemne	Sprawdzone kolokwium pisemne
U_02	Analiza tekstu	Zaliczenie pisemne	Sprawdzone zaliczenie pisemne
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Wypowiedź ustna podczas zajęć	Zapis w dzienniku ocen

VI. Kryteria oceny, uwagi:

Podstawą do zaliczenia ćwiczeń są pozytywne oceny z pisemnego kolokwium i zaliczenia pisemnego. Pierwszym kryterium oceny jest treść wypowiedzi (50%), następnie jej spójność logiczna i umiejętność jasnego formułowania myśli (30%) i aktywny udział w dyskusji (20%).

Wykład zalicza się na podstawie egzaminu ustnego przeprowadzanego w sesji. Studenci wcześniej otrzymują zagadnienia do opracowania na podstawie wykładów oraz literatury podstawowej i uzupełniającej. Najistotniejszym kryterium oceny wypowiedzi jest jej treść (50%), następnie umiejętność uporządkowanego przedstawienia poglądów filozoficznych ze wskazaniem ich inspiracji (25%) oraz scharakteryzowanie wynikających z nich konsekwencji i ewentualnego wpływu na kolejnych myślicieli (25%).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uprzednie zaliczenie ćwiczeń.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	140

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
W. Tatarkiewicz, Historia filozofii, t. I, Warszawa 2025; S. Swieżawski, Dzieje europejskiej filozofii klasycznej, Warszawa 2022; G. Reale, Myśl starożytna, Lublin 2010;

Literatura uzupełniająca

A. MacIntyre, Bóg – filozofia – uniwersytety. Wybrane zagadnienia z historii katolickiej tradycji filozoficznej, Warszawa 2013, J. Tischner, Historia filozofii po góralsku, Kraków 2018, S. Wielgus, *Mit „ciemnego” średniowiecza*, w: S. Janeczek (red.) Historia filozofii, Lublin 2020, s. 551 – 585.